

Do nového roka s vyššími daňami

Od 1. januára 2024 sa daň za byt v Petržalke zvyšuje o 31,58 percenta. Menia sa aj miestne dane.

strana 2

Petržalčan s výnimočným zamestnaním

Vladimír Okáli (68) je jediným Slovákom, ktorý vyrába časť motorov do autodráhových autíčok a predáva ich do celého sveta.

strana 6

Terasy: Už nemožno čakať!

Aj to hovorí dokument Pasportizácia terás – statické posúdenie. Kto ale bude konať? Podľa samosprávy magistrát priznáva vlastníctvo len k jednej terase v Petržalke!

strana 8

Chcete za trénerku stolnotenisovú legendu?

Už 51 rokov sa žiadnej Európanke nepodarilo dostať do finále MS v stolnom tenise. Naposledy Alici Grofovej-Chladekovej. Dnes ju nájdete na tréningu na Tupolevovej.

strana 14

Petržalský starosta:

„Som na liste ľudí, s ktorými primátor nekomunikuje.“

Ján Hrčka pomerne kriticky reaguje na niektoré kroky mesta. Zdržal sa aj pri hlasovaní o rozpočte mesta, aj pri zvyšovaní dane z nehnuteľnosti (viac na str. 2) Vzájomnú komunikáciu však ukončila už minuloročná novela školského zákona a pozmeňujúci návrh, ktorý mestu prikazuje posielat mestským častiam sto percent sumy od štátu na škôlkara. Pre to muselo mesto meniť štatút.

Mesto tvrdí, že schválenou zmenou štatútu hlavného mesta získajú mestské časti približne 2,3 mil. eur ročne navyše oproti súčasnému rozdeleniu a taktiež získajú jednorazovo cca 3 mil. eur ako kompenzáciu za nové školy otvorené v posledných rokoch. Mestské časti tak dostanú od mesta viac ako doteraz, ale nebude to sto percent na žiaka, ako hovorí zákon. Petržalský starosta Ján Hrčka sa pri hlasovaní zdržal a petržalský poslanec Milan Vetrák podal podnet na Krajskú prokuratúru - zmenu považuje za protizákonnú.

Týmto podnetom žiada prokuratúra, aby vydala protest, aby napadla schválený štatút a žiadala jeho zrušenie alebo zmenu a zosúladienie so

zákonom. Primátor má podľa neho dodržat zákon a dať mestským častiam celých 100 % financií určených na prevádzku škôlok tak, ako to hovorí zákon a tak, ako celých sto percent dostávajú súkromné a cirkevné školy. Môže ísť štatút nad rámec zákona? Uvidíme.

Mestské časti majú peniaze, mesto nie

Na decembrovom mestskom zastupiteľstve financovanie materských škôl veľmi zrozumiteľne vysvetlil starosta Ružinova Martin Chren. Jeden škôlkar stojí samosprávu zhruba 3,5 tisíce eur ročne. Asi 2 900 eur posielal na škôlkara štát, to znamená, že školy boli hneď na začiatku v strate.

Navyše, z tejto sumy posielalo mesto mestskej časti na škôlkara len 900 eur. (Keďže magistrát posielala mestským častiam 32 percent výnosov zo všetkého, aj z vecí, ktoré mestské časti neriešia, po prepočítaní vychádzala suma na jedného škôlkara na cca 1450 eur, pozn. red.), Samosprávy sa tak stávali stratové tým viac, čím viac miest v materských školách vytvorili. A Petržalka, ktorá mala akútny nedostatok miest a za posledné štyri roky vytvorila najviac nových kapacít v škôlkach – až 60 % - na to doplácala najviac.

Petržalský starosta Ján Hrčka riešil tému nesystémového a nespravodlivého prerozdelenia daní v prepočte na žiaka od roku 2017. Snažil sa primat mesto k zmene, ale bez úspechu. A tak tento rok presadil prostredníctvom parlamentných poslancov zmenu zákona, ktorá mestu prikazuje platiť na škôlkara plnú sumu.

To si však mesto vo finančnej situácii, v ktorej je, nemôže dovoliť. A tak v zmene štatútu vytvorilo kompromis, s ktorým väčšina mestských poslancov súhlasila.

Pokračovanie na strane 5 ➤

Slovo šéfredaktorky

Prajem vám krásne dni

Druhá novoročná nedeľa bola krásne slnečná. Keď som kráčala ranným prázdny starohájskym lesikom, ocenila som, že ma povinnosti prinútili opustiť byt. Stretla som len zopár bežcov a psov venčiacich svojich majiteľov. Hovorila som si, Petržalka ešte spí. A potom som sa ocitla pred Malým Draždiakom a zostala v úžase. Na mŕtvom ramene tesne pred ním to žilo! Korčuľovali tam deti aj dospelí. Niektorí sa len učili, ďalší hrali hokej. Nikdy som si neuvedomila, že tá vodná plocha, vraj staré Chorvátske rameno, zväčša skryté za stromami, je také veľká. Ten pohľad bol ako zo starých čias alebo ako z rozprávky. Prestala som sa čudovať, prečo klzisko na Dostiške končí, hoci malo fungovať do konca februára. Tomu sa nedá konkurovať plateným korčuľovaním do kruhu.

A v tej istej chvíli, keď sa tu korčuľovali ľudia, sa na Veľkom Draždiaku vzdialenom len pár sto metrov, iní ľudia kúpali. Ideálny deň, povedali mi, slnko a bezvetrie.

Prajem vám podobný rok 2024 ako bolo moje nedelne ráno - pokojný, plný rozmanitosti, prekvapení a malých radostí.

Ingrid Jarunková

Do nového roka s vyššími daňami

Od 1. januára 2024 sa daň za byt v Petržalke zvyšuje o 31,58 percenta. Menia sa aj miestne dane.

Za trojizbový byt s rozlohou 64 metrov štvorcových, za ktorý ste do roku 2019 platili daň z nehnuteľnosti 32,40 eura ročne, po 1. januári 2024 - 60,80 eura, aktuálne zaplatíte 80 eur.

Nárast dane z nehnuteľnosti v priemere o 35 % pre domy a byty a zvýšené poplatky za odpad o 30 % schválili v decembri mestskí poslanci. „Je to nevyhnutný krok, aby si Bratislava dokázala zachovať základné štandardy údržby a služieb“, argumentuje magistrát, ktorý potrebuje sanovať výpadky v rozpočte a podľa starostu Ružinova Martina Chrena zvyšovaním daní len dobiehajú infláciu. Mesto upozornilo, že zvýšenie sa nedotkne seniorov. Doteraz mali úľavu na dani z nehnuteľnosti vo výške 60 percent, aktuálne to bude o 10 percent viac.

Zvýšená sadzba dane prinesie 19 miliónov eur pre mesto, mestské časti si tiež rozdelia 19 miliónov. Petržalský starosta sa pri hlasovaní zdržal. Podľa jeho slov mu samotné zvýšenie daní neprekáža. „Mám problém s tým, ako sa

dane v tomto meste používajú“, uviedol na zastupiteľstve s tým, že keď mesto chce od ľudí, aby si uťahovalo opasky, malo by postupovať rovnako. To sa podľa neho nedeje. „Keď raz tvrdím ľuďom, že musím zdvihnúť, lebo nemám, tak nemôžem robiť marketingové veci, nemôžem robiť veci, ktorých efektívnosť je prinajmenšom sporná, pretože potom to nevyzerá dôveryhodne.“ (pn)

foto: Marian Dekan, shutterstock

Miestne dane

Zjednotenie sadzby dane za psa

Zatiaľ čo doteraz sa daň za psa uhrádzala v závislosti od ich kohútikovej výšky v sume 34 alebo 67 eur, bez ohľadu na veľkosť je od nového roka sadzba za jedného psa na rok jednotná, a to vo výške 50 eur.

V prípade držiteľa ZŤP preukazu, osamelého seniora s príjmom do výšky životného minima alebo psa v rodinnom dome zostáva poplatok na pôvodnej sume 17 eur.

Ako ušetriť? Samospráva avizovala, že od januára 2024 by malo byť na webe petržalka.sk sprístupnené petržalské konto, kde sa môžu občania zaregistrovať a uhradiť miestne dane.

Ak sa tam zaregistrujete, príde vám oznámenie do konta a do mailu, že od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 ste povinný uhradiť 45 eur na číslo účtu aj s príslušným variabilným symbolom či dátumom, dokedy musí túto daň zaplatiť.

Nové dane z nehnuteľností v Petržalke od 1. januára 2024:

od 1. jan. 2020 do 31. dec. 2023

Byty a domy – 0,95 eura/m²

Garáže – 1,60 eura/m²

Nebytové priestory – 1,90 eura/m²

Nebytové priestory na podnikanie – 5 eur/m²

od 1. januára 2024:

Byty – 1,25 eura/m²

Garáže – 2,40 eura/m²

Nebytové priestory – 2,85 eura/m²

Nebytové priestory na podnikanie – 7,50 eura/m²

* Menej budú platiť majitelia stavieb a nebytových priestorov alebo ich častí využívaných na šport.

Budú mať 50-percentnú úľavu na dani.

(Pásmo C: katastrálne územia Nové Mesto, Vínohrady, Ružinov, Trnávka, Petržalka)

Zvýšenie poplatku za vyhradené parkovacie miesta

Sadzba zvýšila z 0,13 na 0,17 eur za štvorcový meter na deň (mimo miest ŤZP), pričom je zohľadnená zľava 15 percent na večerné parkovanie. Z pôvodných 626,34 eur za 13 m² sa tak suma vyšplhá na 806,65 eur. Rozdiel je teda 180,31 eur.

Daň za nevhodné hracie prístroje

Ako je bowling, biliard či gulečník. Zvýši sa z pôvodných 331,94 na 350 eur v prípade šípok sa cena zvýši zo 66,39 na 150 eur.

Nová daň za PC hry

Bola stanovená na 600 eur.

Daň za predajné automaty

Bude od nového roka jednotná. Namiesto 99, 58 a 33,19 eur je finálna suma za všetky prístroje stanovená na 150 eur. (mh)

Petržalka bude v roku 2024 hospodáriť so sumou viac než 70 miliónov eur. Z toho však až 36 miliónov eur zhltnie bežný chod 27 materských a 11 základných škôl s jedálňami a školskými klubmi detí. Najväčšou investíciou budú opravy chodníkov a okolitých plôch zelene.

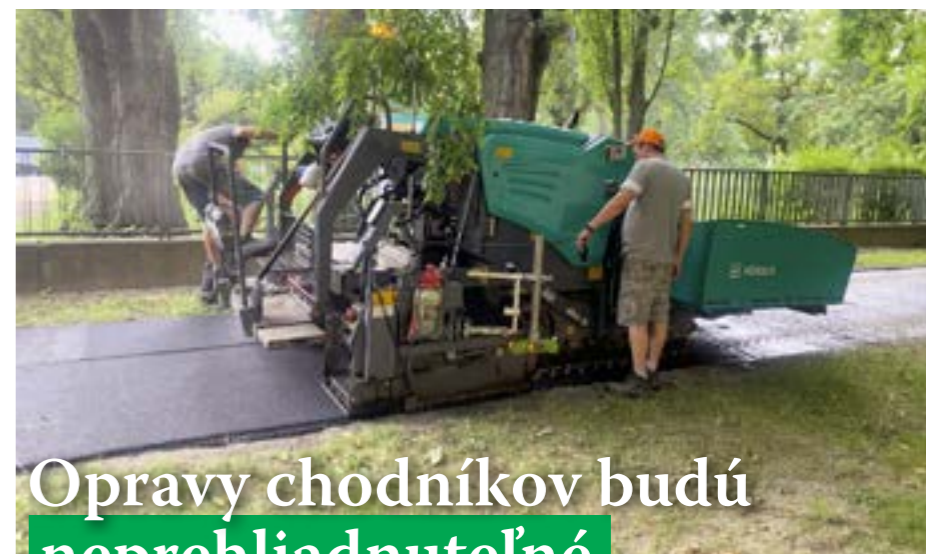
Petržalka nadviaže na pilotný projekt z tohto roka, kedy i vďaka vlastnému finišeru a ďalšej technike dokáže chodníky opravovať na väčších plochách a výrazne lacnejšie, ako pri zapojení externých dodávateľov. „Za tri roky pôjde okolo 75 percent disponibilných finančných prostriedkov práve na opravu chodníkov a ich okolia“, upozorňuje starosta Ján Hrčka. Priznáva, že samospráva by potrebovala viacero investícií, rozhodla sa však tentoraz popri športovej infraštruktúre zásadnejšie „pohnúť práve v tejto oblasti“. Priamo na opravu a údržbu miestnych komunikácií je preto v rozpočte vyčlenených viac ako 3 milióny eur. Kapitálové výdavky sú vo výške viac ako 6 miliónov eur. Podľa investičného plánu, ktorý počíta aj so zapojením externých zdrojov financovania, budú prostriedky využité najmä na odkúpenie, výstavbu a rekonštrukcie športovísk či obnovu bytov. (ŠH a bazén Pankúchova, ŠH Prokofievova, Bytový dom Medvedeva, ŠH Draždiak).

Aký bol rok 2023?

Rekapituľuje starosta Ján Hrčka

„Najviac by som vyzdvihol to, že sme vo vlastnej réžii začali s opravou chodníkov a príľahlých trávnatých plôch. Minulý rok to boli len začiatky, ktoré sprevádzali viaceré chyby a výsledok nie je dokonalý, no týmto spôsobom dokážeme výrazne ušetriť a zároveň výrazne zvladiť mnohé verejné priestory. V tomto roku toho plánujeme opraviť ešte viac a verím, že v oveľa lepšej kvalite. Za ďalší z mojich úspechov považujem rozvoj športovej infraštruktúry – budovanie nových, alebo rekonštrukcie existujúcich športovísk v Petržalke. Aktuálne realizujeme výstavbu jedného z najväčších investičných projektov z dielne petržalskej samosprávy, Multifunkčnej športovej haly Pankúchova, ktorá má byť vôbec prvou svojím druhu v Petržalke. Hala za viac ako dva milióny eur bude slúžiť primárne žiakom troch škôl sídliačich v areáli, amatérskym športovým klubom, športovým klubom pre deti a mládež ako aj širokej verejnosti...“

Okrem haly aktuálne pokračujeme v rekonštrukcii dlhodobo zanedbanej vnútor-

Opravy chodníkov budú neprehradiateľné

Investičný plán na rok 2024 a nasledujúce roky je bohatý, má vyše 50 zámerov, väčšina projektov je však len v stave zámeru alebo priprav, nemajú finančné krytie. Niektoré sa možno začnú realizovať, ak na ne samospráva získa

mimorozpočtové prostriedky (rekonštrukcia bazénov Holičska a Budatínska – samospráva plánuje podať žiadosť na FnPŠ). Iné chce riešiť aj vo vlastnej réžii – bežecký ovál Pankúchova. Tam je však potrebná investícia do techniky. Podobne ako pri chodníkoch chce vo vlastnej réžii robiť aj tartanové a EPDM povrchy.

Finančné krytie má aktuálne napríklad obnova areálu ZŠ Dudova (plánovaná už v minulom roku, pozn. redakcia), vybudovanie sociálnych zariadení na Veľkom Draždiaku, revitalizácia detských ihrísk Wolkrova, Starhradská, Žehrianska, Bzovicka či príprava architektonickej súťaže pre Nobelovo námestie.

V pláne zaujmú psie výbehy, najmä v kontexte toho, že ten na Budatínskej bol plánovaný už minulý rok a aktuálne k nemu pribudol aj výbeh na Draždiaku. Minulý rok sa napokon zrealizovalo len oplotenie psieho výbehu na Holičskej

▲ Vďaka vlastnému finišeru sa samospráva púšťa do masívnej opravy chodníkov.

za takmer 21-tisíc eur. „Čo sa týka poslaneckej priority – psieho výbehu Budatínska, toho času nemá v rámci Budatínskej ulice presne definované umiestnenie – priestor. Z pohľadu realizácie nového psieho výbehu nepostačujú finančné prostriedky, ktoré v rámci poslaneckej priority boli na rok 2023 rozpočtované v hodnote 25 tisíc eur“, zdôvodnila nerealizáciu hovorkyňa Petržalky Mária Halaškova a dodala, že v prípade psieho výbehu Draždiak ide zatiaľ tiež len o poslanecký návrh, ku ktorému sa musia vyjadriť všetky dotknuté strany. „Mestská časť v súčasnosti prostredníctvom svojho referátu územného rozvoja a GIS pripravuje koncepciu, ktorej súčasťou je aj definovanie umiestnenia budúcich psích výbehov v rámci územia Petržalky“, dodala. (mh, pn)

foto: in

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE
ZUBNÁ POHOTOVOŠŤ
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ
0905662407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Nové knihy petržalskej spisovateľky
Kataríny Gillerovej

VITĽAVÝ HÚSENICE HERMINY
GILLEROVÁ AKO VIETOR

PLÁNUJETE PREDÁVAŤ NEHNUTEĽNOSŤ?

DÔVERUJTE ŠPECIALISTOVI NA
PETRŽALKU.

Teším sa na spoluprácu.

Ing. Radoslav Danek
realitný poradca Butterfly reality

0908 111 797
radoslav.danek@butterfly-reality.sk

Butterfly REALITY

Petržalka 2023 v číslach: menej obyvateľov, detí aj sobášov

Ku koncu uplynulého roka bolo v najľudnatejšej mestskej časti na trvalý pobyt prihlásených 116 343 obyvateľov vrátane cudzincov. V porovnaní s rokom 2022 je to pokles o 370 Petržalčanov a Petržalčanov.

■ Pokles zaznamenala aj krivka pôrodnosti. Hoci sa vlni v Petržalke narodilo 2140 detí (z toho 1107 chlapcov a 1033 dievčat), na trvalý pobyt v mestskej časti rodičia prihlásili iba 953 z nich, čo je o takmer tristo menej ako v roku 2022.

■ Zajímavosťou je, že už druhý rok po sebe prišlo v Petržalke na svet 55 párov dvojčiek a jedny trojičky a tiež to, že až štyri ženy sa rozhodli nerodiť v nemocnici, ale v domácom prostredí.

■ Kým počet narodení klesá, priemerný vek prvoroďičiek stúpa. Podľa Štatistickej ročenky hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2023 svoje prvé dieťa porodila žena v Bratislave V, kam patrí aj Petržalka, ako 34-ročná.

■ Čo sa však zásadne nemení, je rebríček najobľúbenejších mien. V dievčenských vlni viedli Emy a Emmy, Niny, Viktórie, Sary, Natálie a Olivie. K preferovaným chlapčenským menám zas patrili Samuel, Teo, Teodor, Adam, Jakub, Michal a Oliver. Až dve krstné mená dostalo štyridsať dievčat a tridsaťjeden chlapcov. A núdza nebola ani o netradičné krstné mená. Dievčatká rodičia nazvali aj Luna, Naia, Zendaya či Dior, chlapcov Alvin, Alper, Kolos, Rio či Merlin.

■ Čoraz viac párov preferuje žiť „nadvivo“. Až 172 párov sa rozhodlo vyhlásiť otcovstvo pred narodením dieťaťa, čo znamená, že išlo o nezosobášených rodičov.

■ Oproti roku 2022 počet svadiieb rapídne poklesol. Do manželského stavu vstúpilo o takmer päťdesiat párov menej – „len“ 289 (pritom 68 sobášov bolo s cudzincom alebo cudzinkou). Väčšina sobášov bola civilných, štrnásť snúbencov si povedalo svoje „áno“ aj pre Bohom.

■ Namiesto tradičného obradu v sobášnej sieni niektoré páry preferujú užiť si svoj veľký deň na netypických miestach. Vlni k nim patrila napríklad reštaurácia UFO či dokonca Dostihová dráha.

■ Zlatá, strieborná ani iná výnimočná svadba sa v roku 2023 neoslavovala, zato až 77 párov sa rozhodlo ukončiť svoje manželstvo rozvodom.

■ Petržalská matrika patrí v rámci bratislavských mestských častí k najvyťaženejším. V roku 2023 tu vybavili aj 194 žiadostí o skrátenie priezviska pre dievča (bez slovenského prechýľovania). (mh)

Stavebné konanie k cyklotrase č. 19 je prerušené.

Na jednej ulici dve cyklotrasy?

Pokiaľ ide o cyklotrasy, Petržalka príliš nenaľudzuje. V tomto kontexte vyznie, paradoxne, informácia, že keď samospráva konečne pripravovala podklady pre jednu z mála, úradníci zistili, že je duplicitná s pripravovanou cyklotrasou magistrátu. Akoby spolu úrady nekomunikovali.

„Zistili sme, že my riešime cyklotrasu na chodníku a hneď vedľa rieši magistrát cyklotrasu na ceste na tom istom úseku,“ skonštatoval petržalský starosta Ján Hrčka na jednom z posledných minuloročných zastupiteľstiev. O ktorú šlo? „Magistrát má navrhnutú svoju cyklotrasu na Šintavskej ulici, kadiaľ bola navrhovaná Cyklotrasa 26 (spojka po Šintavskej ul. a Topoľčianskej ul., pozn.red.);“ reagovala na našu otázku hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

Starosta uviedol, že požiadali mesto o podklady k cyklotrasám v Petržalke, aby sa

nestávalo, že „my a magistrát budeme robiť to isté“. Petržalská poslankyňa a viceprimátorka Tatiana Kratochvílová, naopak, oponovala, že komunikácia funguje, a toto sa nestáva.

Prichádza posun?

V súvislosti s masívnymi opravami chodníkov plánovanými na tento rok, to vyzera nádejnejšie aj pre cyklotrasy. Samospráva si dala za cieľ vytýpovať a naplánovať úseky, tak, aby vznikol jeden funkčný celok. „Preferencia je, aby boli cyklotrasy na opravených širokých chodníkoch. Oddelené cyklotrasy by boli realizo-

vané len v prípade financovania z externých zdrojov,“ píše sa v investičnom pláne.

„Rozpracovaná je momentálne cyklotrasa 17A (Bosákova ul. – Zadunajská cesta, pozn. red.) – spojka, ktorá sa bude napájať na nedávno dokončenú cyklotrasu 13 (Rusovská cesta – Černyševského – Lávkva Einsteinova, pozn. red.) Cyklotrasa 17A spojka je momentálne vo fáze podávania žiadosti o územné rozhodnutie,“ informovala nás Mária Halašková.

Starosta pripustil, že cyklotrasa 13, nie je najšťastnejšie riešená a v tejto oblasti má Petržalka rezervy. Dôkazom je aj budovanie cyklotrasy č.19 v úseku Jiráskova – ŽST Petržalka. Tá mala byť zrealizovaná ešte v roku 2022. Tam najskôr vlastníci domu na Fedinovej nesúhlasili, aby šla cyklotrasa cez podchod, ten sa mal obísť, ale napokon bolo konanie o stavebné povolenie prerušené.

„Stavebné konanie k cyklotrase 19 je prerušené z dôvodu, že bol zrealizovaný nový asfalt na Ševčenkovej ulici a zrealizovanie cyklotrasy by si vyžadovalo stavebné úpravy, ktoré by ho znehodnotili (osadenie vodiacej dlažby pre nevidiacych),“ vysvetlila Mária Halašková. Mestská časť teda aktuálne pripravuje projekty pre niektoré iné cyklotrasy, aby sa mohla zapojiť do prírodných výziev. Plán rozvoja cyklotrasy s konkrétnymi projektmi by mal úrad predložiť na februárové miestne zastupiteľstvo. (in)

foto: in

Staronová poslankyňa

Dlhoročná komunálna poslankyňa Elena Pätoprstá sa vracia do miestneho zastupiteľstva.

Je náhradnou kandidátkou za poslancu Michala Saba, ktorý sa vzdal poslanskeho mandátu na petržalskom miestnom zastupiteľstve. Rovnako postu-

poval aj v mestskom zastupiteľstve. Pôsobiť bude „len“ ako poslanec Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) a poslanec parlamentu. (tasr, pn)

► Pokračovanie zo strany 1

Mestské časti dostanú časť kompenzáciu za predchádzajúce roky – Petržalka cca milión eur a za každé miesto navyše, otvorené od tohto roka, už bude mesto mestským častiam posilať 100 percent sumy na škôlkara ako súkromným poskytovateľom.

Starosta pripúšťa, že v hlavnom meste by nebolo spravodlivé dávať mestským častiam celých sto percent normatívu. Milión pre Petržalku je lepší ako pôvodných pol milióna, hoci mesto by podľa neho malo Petržalke za štyri roky vytvárania nových kapacít v materských školách vrátiť 1,8 milióna eur.

A sľubovať 100 percent sumy na nového škôlkara od tohto roka je už neskoro, keďže počet detí začína klesať a v Petržalke sme už posledné roky dokázali umiestniť všetky triročné deti.

„Na stretnutiach počúvam, že mestské časti majú peniaze, ale mesto nemá,“ vyjadril sa na margo solidárnosti. „Keby si mestské časti dovolili robiť také veci ako mesto, nemajú tiež. Dať milión na opravu fontány na Námestí slobody, ďalšie 4 milióny na opravu námestia, pričom prevádzka fontány stojí 200-tisíc ročne – čo je za desať rokov 2 milióny z rozpočtu – potom nemôžem rozprávať, že nemám peniaze a mestské časti majú.“

To je silná kritika na adresu mesta. V pravidelnej online diskusii starosta s obyvateľmi 18. decembra Ján Hrčka priznal: „Som na liste ľudí, s ktorými primátor nekomunikuje.“ Má to tak podľa jeho slov byť práve od májového schválenia novely školského zákona, kde starosta požiadala poslancov o zmenu zákona, ktorá prešla. „Nie žeby mi to robilo ťažkú hlavu, ja hájím záujmy Petržalky,“ reagoval na otázku obyvateľky, či si naňho v meste „nezasadli“. „Nemám zatiaľ ten pocit, hoci je pravda, že občas si niektorí starostovia dokážu vybaviť, že im materiál prejde celým magistrátom za dva mesiace.

Ja tie svoje nepretláčam, takže nám to niekedy trvá 6, 9, 12 mesiacov, kým sa materiál cez magistrát dostane. Ale takto to majú aj iní starostovia. Keď netlačíte, neobiehate, a necháte tomu voľný priebeh, tak to trvá. Treba si ale priznať, že aj v Petržalke na úrade niektoré veci trvajú mesiace,“ skonštatoval.

Viete, ako sa hovorí, kde sa dvaja bijú... Ministerstvo školstva navrhlo, že financovanie škôlok prejde od budúceho roka pod štát. (in)

foto: MČ Petržalka

Vymenia vám v roku 2024 osvetlenie?

Mesto prostredníctvom interpelácie od starostu Jána Hrčku poskytlo tento harmonogram modernizácie verejného osvetlenia.

Panónska cesta 3-4Q -3Q/24, Bratská 2Q -3Q/24, /23, Dolnozemska cesta Gettingova 2Q -3Q/24, Matejova 2Q -3Q/24, Furdeta 1-2Q/24, Einsteinova 1-2Q/24, Bosákova cesta 2Q -3Q/24, Romanova 3Q -4Q /24, Jantárová cesta 1-2Q/24, Rusovská cesta /24, Smolenická 3Q -4Q /24, 1-2Q/24, Námestie hraničiarov 1-2Q/24, Starohájska 1-2Q/24, Kutlíkova 2Q -3Q/24, Pajštúnska 2Q -4Q /24, Betliarska 3Q -4Q /24, Výmny guľových svietidiel vo vnútroblokoch 3Q /24-3Q /25. (pn)

foto: Matúš Husár

Otvorili sme pre Vás novú pobočku

Pizza Carla Pub Ovsište

AKCIA
2+1
za 1€

Najkvalitnejšia pizza v Bratislave

Burgre, steaky, lokálne špeciality

AKCIA
2+1
za 1€

Čapované piva Svijany

Živé prenosy

(Premier League, La liga, Liga majstrov ...)

Otvorené
Utorok - Nedel'a 11:00 - 23:00

Kde nás nájdete
Ovsištské námestie 1, Petržalka

pizzacarla.sk

...viac ako len pizza

Infúzna liečba pod dohľadom lekára

- vysokodávkovaný vitamín C, analgetická, vazodilatačná infúzna liečba

info - www.ambulapraktika.eu

Tel: 0917 121 133

(8:00 - 16:00 hodinou v pracovných dňoch)

Tá „príšera“, ktorá si hovorí autodráhové autíčko wing car, má hodnotu aj 300 eur

▲ Karoséria „wing car“ pripomína auto skutočne len vzdialene. Zospodu je podvozok, kolesá a motorček. A jednu jeho časť – strator – ktorý automodelári volajú setup, vyrába práve Voki.

▲ Vladimír Okáli sa už vyše 50 rokov venuje automodelárstvu. V puberte to bola zábava, z ktorej sa neskôr stalo zamestnanie.

Petržalčan Vladimír Okáli (68) má skutočne výnimočné zamestnanie. Zasvätil život pretekom na autodráhach, precestoval vďaka nim svet a dnes je jediným Slovákom, ktorý vyrába časť motorov do autodráhových autíčok a predáva ich do celého sveta.

Vo svojej malej dielničke v petržalskom paneláku zapína video na Youtu-

be a začína od piky, aby som si vôbec vedela predstaviť, ako to vyzerá v jeho svete. „Detské autodráhy poznáte? Tak toto je autodráha pre dospelých,“ hovorí. Pozerám na osemprúdovú takmer 50 metrov dlhú – obrovskú – autodráhu. Osem jazdcov s ovládačmi stojí vedľa seba, pri zákrutách stoja tí, čo nezajdia a vracajú „vyletené“ autíčka späť na dráhu. To všetko sa deje strašnou rýchlosťou. „Autá idú 80-90 km/h, dráha má 47 metrov, takže jedno kolo trvá cca 2 sekundy. Ide o to, kto najazdí najviac

okruhov, teda najväčšiu vzdialenosť, za istý čas,“ konštatuje Vladimír Okáli a spomína drevené dráhy - klopené a ploché, na tých prvých jazdia „wing car“, na druhých „scale cars“, súťaží sa v niekoľkých kategóriách, najrýchlejšia je G7, ale vo všetkých treba karosérie stále opravovať pre početné nehody a búračky... Zahŕňa ma množstvom informácií, pričom ja sa ešte len snažím pochopiť, ako jazdec pri tej rýchlosti vôbec vidí,

kde je jeho auto. No, auto... To je ďalší šok. „Dnes sa najrýchlejšie modely na autá vôbec nepodobajú, pretože to je takáto príšera,“ hovorí a ukáže mi niečo, čo sa len ťažko popisuje. Karoséria „wing car“ pripomína auto skutočne len vzdialene. Taká ploská formula bez jazdca, z tenkého plastu vystužená obojstrannými páskami, povedala by som laicky. Lepšie je pozrieť sa na fotku. Zospodu je podvozok, kolesá a motorček. A jednu jeho časť – strator – ktorý automodelári volajú setup, vyrába práve Voki, ako Vladimíra Okáliho prezývajú kamaráti. A už vyše 20 rokov sa tým dokáže užívať.

Zostali nám peniaze, choďte do Karibiku

„Začal som jazdiť v šestnástich, vtedy sa u nás súťaže na autodráhach rozbiehali,“ spomína na modelársky krúžok. Začínali v ňom s modelmi bežných áut na plastovej dráhe.

„Vysokoškoláci mali jednu na Bernoláku, tam som chodieval, na Búdkovej sme mali klub, tam bola ďalšia dráha,“ pokračuje a hovorí, že na Bernoláku bola kedysi dráha aj v bare. Neskôr mali klub v Hydrostave, ktorý im poskytol miestnosť. Mali tam

8-prúdovú, 27 metrov dlhú autodráhu. „Organizovali sme tam aj medzinárodné preteky,“ vracia sa do svojich vysokoškolských čias na univerzite. Intenzívne však začal jazdiť až po roku 1980, keď sa vrátil „z vojny“. Získal titul majstra Slovenska aj Československa, autodráhy si ho podmanili.

Lenže po Nežnej revolúcii už v Hydrostave nebolo miesto ani pre autodráhu ani pre projektanta Vladimíra Okáliho. „Neboli zákazky, tak som zostal doma a začal som v petržalskej dielni, v ktorej vyrábajú kamaráti. A už vyše 20 rokov sa tým dokáže užívať.“ hovorí. „Vďaka zahraničným kontaktom mi to šlo. Rodinu som uživil a mohol som aj chodiť na preteky.“

To sa písal rok 1992 a s ním sa mu spája aj jeden z nebudnutelných úspechov. „S kamarátom sme vyhrali tímové preteky na Majstrovstvách sveta na ostrove St. Martin v Karibiku,“ hovorí. „Viete, to je ten ostrov, kde sa pristáva tesne nad hlavami ľudí na pláži.“ Pýtam sa s údivom, za čo sa tam dostali. „Zavolali nám zo Zväzarmu, že chlapi, máte ešte nejaké majstrovstvá tento rok? Lebo nám zostali

peniaze,“ hovorí mi a v porovnaní s dnešnou dobou to znie skôr ako sci-fi. Ukazuje mi víťaznú karosériu z toho roka. Nie je v zbierke jediná. Má ich desiatky. Z majstrovstiev Európy, sveta, šesťkrát bol v Brazílii. „Keď som v roku 1992 vyhral majstrovstvá sveta v Karibiku, dva týždne som lietal v oblakoch.“

Precestoval Ameriku aj Európu, vyhral dokonca aj otvorené majstrovstvá Austrálie. „Putovný pohár som mal o rok vrátiť, ale to nešlo. Tak som si nechal vyrobiť repliku,“ smeje sa. Ešte na prelome milénia patril k jazdeckej špičke.

„Nečudujem sa, že potom všetci chceli vaše motorčeky,“ touto laickou poznámkou ho zase rozosmejeme. „Mój setup je len jedna časť motora, ktorú si jazdci objednávajú,“ hovorí a ukazuje mi, ako si

vyrába magnety a skladá jednotlivé dieliky dokopy. Konštatujem, že to musí byť pipláčka. Súhlasí. V Česku majú na túto prácu trpezlivosť a schopnosť dvaja ľudia, v Amerike možno piati, na Slovensku je jediný. Je zaťato skromný. Odmietam mi potvrdiť, že jeho setupy sú výnimočné. Dostanem z neho maximálne, že aktuálna majsterka sveta v G7 len 20-ročná Rebecca Fröbel, ktorá aktuálne drtí všetkých mužov, dojazdila preteky práve s jeho setupom.

Dnes ich priemerné výroby 200 za rok, kedysi to bolo aj viac. Napriek tomu mi nejde

do hlavy, ako sa tým dá užívať. „Lebo je to drahé,“ smeje sa Vladimír Okáli a hovorí mi, že „tá príšera“ - wing car, môže mať hodnotu aj 300 eur, s lacnejším motorom „len“ sto. A motorček vydrží dvoje preteky, ale niekedy len desať minút... Koleska sú na dve tri jazdy, karoséria je tak na jeden pretek, čo je 800-900 kôl... Je to skrátka finančne náročné hobby, pri ktorom musíte byť navyše technicky zručný. Zrejme aj preto sa na Slovensku po revolúcii nerozvíjalo ďalej. Hoci sa Vladimír Okáli snažil.

Klub sa utiahnúť nedal

Každý malý chlapec, - a aj jeho otec, - túži po autodráhe. Povedali by ste, že klub s veľkou autodráhou musí byť odsúdený na úspech. A nie. „V roku 1994 som si v Petržalke

„Autá idú 80-90 km/h, dráha má 47 metrov, takže jedno kolo trvá cca 2 sekundy. Ide o to, kto najazdí najviac okruhov, teda najväčšiu vzdialenosť, za istý čas,“

prenajal miestnosť, mal som drevenú 5-prúdovú dráhu a snažil sa ju komerčne využiť. Deti aj dospelí dostali autíčko, ovládač a za vstupné si mohli zajazdiť. Nevedel som to utiahnúť,“ spomína Vladi-

mír Okáli. „Dráha putovala k Saleziánom, neskôr do Rakúska, kde som ju vymenil za 4-prúdovú plastovú, ktorá mala 15 metrov. S ňou sme chodili na firemné akcie, lenže aj o to prestal byť záujem. Nebral som to však tragicky. Mal som veľa roboty, viesť pritom klub by bolo náročné.“

V Bratislave tak dnes žiadnu podobnú dráhu nemáme, menšie drevené dráhy majú len v Revúcej a v Košiciach, plastovú v Púchove. V Európe sú momentálne len dve veľké klopené dráhy pre modely wing car – jedna vo Fínsku a jedna v Nemecku. A tam si asi neodsúdiť na tréning.

„Kým som mohol trénovať vo Viedni, bol som dobrý,“ konštatuje Vladimír Okáli triezvo a priznáva, že najviac ho na tomto hobby baví víťazstvo. Siedme miesto z tohtoročných MS vo Fínsku mu preto nestačí. Napriek nemožnosti trénovať a hoci jazdcov okolo 70-tky, ktorí stále chodia na preteky, je len pár, nechystá sa skončiť. „Pokračujem, pokiaľ ma to bude baviť a pokiaľ budú zákazky. Takže teraz musím pracovať ako divý, aby to bolo z čoho zaplatiť,“ zasmieja sa muž, ktorý už dnes patrí vo svete automodelárstva k legendám. (in)

foto: Martin Kleibl

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kdemaju.sk

▲ Autodráha typu „Blue King“

▲ Víťazné trofeje zaberajú celý regál.

▲ Dokázal by si vyrobiť celé auto od karosérie, cez podvozok až po motor a kedysi to tak aj robil. Veď na Majstrovstvách sveta na ostrove St. Martin v roku 1992 vyhral s vlastným motorom, podvozkom aj karosériou. Neskôr však bolo náročné vyrábať si autá aj stíhať zákazky.

CITROËN PAUŠÁL
JAZDITE IHNEĎ ZA 229 €*

CITROËN

BEZ AKONTÁCIE
VRÁTANE SERVISU
VRÁTANE POISTENIA

CITROËN C3

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

Originálne remeselné pívá
pre výnimočných pívárov

www.pivotheka.sk

Víglašská 5

Vyjadrite sa k štúdii na Lužnej

Do 31. januára môžete pripomenovať Návrh riešenia Urbanistickej štúdie zóny Lužná. To je oblasť neďaleko Čerňavského a Bosákovej pri železničnej trati, kde vo februári minulého roka vyrúbali 249 kusov drevín.

Návrh riešenia UŠ je zverejnený na internetovej stránke obstarávateľa www.vodotika-mg.sk/urbanistica_studia_luzna. Plánuje sa tu asi 15 bytových domov. „Podlažnosť obytných domov v území priliehajúcej k bulváru Šustekova je od 6. NP v časti do 9 NP vo variante 1 a od 6. NP v časti do 14 NP vo variante 2. Oba varianty spĺňajú požiadavky výskovej regulácie, nakoľko nepresiahnu výšku 46 metrov,“ píše sa návrhu. Súčasťou lokality je park aj námestie, zariadenie opatrovateľskej služby, fitness centrum, materská škola, jasle, lekárne a dve ordinácie a obchody-služby v parterí.

„V 3 PP garážach pod ob-

jektami je spolu navrhovaných 930 PM stojísk, na teréne bude ešte parkovisko s 24 stojiskami. V celom riešenom území bude 954 parkovacích stojísk,“ píše sa v návrhu.

S výstavbou väčšiny navrhovaných objektov sa uvažuje približne na roky 2024-2036.

Najväčšiu diskusiu na internete vyvoláva zrušenie spojnice komunikácie medzi Einsteinovou a Lužnou ulicou, ktorá v súčasnosti úroveň križuje železničnú trať. Svoje pripomienky môžete zasielať na adresu Vodotiky@vodotika.sk.

(pn)
foto: in

V dokumente Paspportizácia terás – statické posúdenie, ktorý si nechala vypracovať mestská časť, upozorňuje jej autor Alexander Horváth, že „v súčasnosti sa už musí údržba terás pozmeniť z prevažne provizórnej na hlbšiu, ale najčastejšie na opravu, ktorá sa nezaobíde bez projektu sanácie a riadnej prípravy výroby“.

Tunel na Rovniankovej

Tunel pod terasou potrebuje neodkladnú sanáciu

Dôkazom jeho slov môžu byť schodiská v havarijnom stave či zrútenie betónových zábradlí. Autor dokumentu varuje, že aj veľké množstvo oceľových zábradlí je „vo veľmi zlom stave, mnohé z nich sú úplne nespôsobilé plniť svoju funkciu. Stávajú sa tak veľmi nebezpečnými konštrukciami, nakoľko ľudia si myslia, že sa o ne možno oprieť. Treba vidieť, že len za posledný rok (správa z roku

2023, pozn. red.) sa zrútili tri zábradlia.“

Na Rovniankovej už nemožno čakať

„Na terasách a nad garážami sa stropné dosky javia ako spôsobilé. O doskách nad tunelmi, na mostoch a rampách to však povedať nemožno,“ píše sa v dokumente. „Dôrazne sa odporúča bližšie preskúmať pôsobenie všetkých stropných dosiek po odstránení nečistôt, náterov, omietok

a chybných vrstiev uložených na horný povrch.“... „Sú prípady, kde je neodkladná sanácia potrebná hneď, napr. tunel na Rovniankovej. Na koncepčné riešenie opravy celej stavby v týchto prípadoch už nemožno čakať.“

Dodáva zároveň, že po terasách nemožno dopravovať materiál na vozidlách ani skladovať či dočasne umiestňovať nakopený materiál. Mnohým prevádzkam to, bohužiaľ, stále nedochádza a spravodlivo sa rozhorčujú, keď sa im v tom bráni.

Nutná je podľa dokumentu aj oprava stien tunelov. „Neodkladná sa javí v prvom module z juhu na Rovniankovej a priečelí Gessayovej.“ Petržalští poslanci, ktorí dostali dokument k nahliadnutiu, požiadali samosprávu o podrobnejší materiál s návrhmi najakútnejších opráv.

A nám zostáva dúfať, že sa mesto a mestská časť dohodnú a zmobilizujú k akcii a nebudeme tento rok znova len sledovať a tipovať, ktorá ďalšia časť terasy sa zrúti. (in)

foto: in

Rekonštrukcia pobočky hypermarketu v kontakte s terasou Znievska.

Mesto sa priznáva len k jednej

Odpoveď samosprávy na interpeláciu poslankyne Michaely Ondrejkovej však priniesla zaujímavú informáciu: „Mestská časť má zverených do správy 17 terás a magistrát priznáva vlastníctvo k jednej terase Jasovská 2 a 4.“

Už v decembri sme v článku Aby toho zmätku okolo terás nebolo málo citovali starostu Jána Hrčku, ktorý sa vyjadril, že mesto tvrdí, že až na pár výnimiek, mu žiadna terasa nepatrí. „Ak ale žiadna terasa mestu nepatrí, naša pozícia správcu (mestského majetku, pozn.

red.) neexistuje,“ uviedol na margo 17-tich terás, ktoré má Petržalka v správe. Opravy terás preto samospráva pozastavila a vyjasňuje si s mestom, kto je majiteľ, kto je správca a čo sú povinnosti mestskej časti.

Stanovisko samosprávy je zrejme z odpovede na interpeláciu: „Vlastnícke právo sa preukazuje kolaudačným rozhodnutím alebo zmluvou o nadobudnutí vlastníckeho práva. Terasy boli postavené v 80. rokoch minulého storočia Výstavbou hlavného mesta Bratislava (ďalej len „VHMB“) zastupujúceho štát a boli povolené ako súčasť

Doťahovačky okolo vlastníctva terás pokračujú

Poslankyňa Michaela Ondrejkovej sa v interpelácii zaujímala o terasu Znievska 1-11. Tvrdí, že „po vzore reťazca potravín BILLA, s.r.o., ktorý do 9/2023 komplexne rekonštruoval pobočku Jantárová v kontakte s terasou Znievska a zrekonštruoval aj segment terasy medzi Znievska 1 a reťazcom v zóne vjazdu zásobovania pre kamióny, sa našli ďalší investori, ktorí by podobne radi investovali do terasy Znievska v časti 1-11.“ Z odpovede vyplýva, že problém je v tom, že terasu nemá zverenú do správy mestská časť Petržalka a Bytové družstvo Petržalka takisto tvrdí, že nie je jej vlastníkom.

bytových domov. Následne VHMB odovzdávalo stavby do vlastníctva Bytovému družstvu Petržalka alebo do správy Bytovému podniku Petržalka, inžinierske siete do správy príslušných štátnych podnikov (Vodárne a kanalizácie, Elektrárne, Plynárne) a cesty Správcovi pozemných komunikácií. Z uvedeného vyplýva, že príslušné doklady (stavebné povolenia, kolaudačné rozhodnutia, projektové dokumentácie, hospodárske zmluvy, doklady o odovzdaní a prevzatí) by malo archívovať Hlavné mesto SR Bratislava ako právny nástupca VHMB. Podľa § 103 zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov vlastní stavby je povinný dokumentáciu sku-

točného realizovania stavby uchovávať po celý čas jej užívania; pri zmene vlastníctva stavby ju odovzdá novému nadobúdateľovi a pri odstránení stavby stavebnému úradu.“

Mesto by teda malo mať vďaka svojim archívom

v moci tento problém vyriešiť. Zatiaľ sa to nedeje, práve naopak, neistými sa stali aj terasy, o ktorých sme si doteraz mysleli, že vlastníka majú. A to nie je dobrá správa, pretože nám dochádza čas.

(in)

foto: Matúš Husár

▲ „Mestská časť má zverených do správy 17 terás a magistrát priznáva vlastníctvo k jednej terase Jasovská 2 a 4,“ píše sa v odpovedi na interpeláciu. Pritom v roku 2022 si magistrát objednal odborníkov zo Stavebnej fakulty STU projekt, ktorý komplexne rieši revitalizáciu terasy na Jasovskej 1 a 3...“

Zariadenie pre seniorov v príjemnom prostredí v Blatnom

SenDom

SenDom, Športová 3
Blatné pri Senci
www.sendom-societas.sk
mail: statutar@sendom-societas.sk
tel.: 0903 711 259

www.sendom-societas.sk

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIÉRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

GENESIS
Prednáša:
Mgr. Pavel Moudrý
bratislava.dotknisaneba.sk

PRADEJINY PLANÉTY ZEM

Interaktívne štúdium prvej knihy Biblie – knihy GENESIS, ktorá odhaľuje oveľa viac, než len počiatok života na Zemi. Začiatok vždy o 18:00 hod.

24. 1. JE KNIHA GENESIS HISTÓRIOU?
Nový dokumentárny film (100 min.)

1. DESAŤ SLOV – prvé desatoro sa nachádza v správe o stvorení
2. PODROBNEJŠIE O STVORENÍ človeka a o prvom domove
14. 2. ZEM SA STÁVA DEJISKOM duchovnej „Hviezdnej vojny“
21. 2. PRVÁ VRAŽDA v dejinách ľudstva
28. 2. RODKMEŇE – nudný zoznam, alebo text plný skrytých pokladov?

Wolkrova 4 | BRATISLAVA – PETRŽALKA (v zasadačke na prízemí)
MHD: 83, 84, 88, 92, 99, 192 (zastávka Hálova)
Kontakt: Juraj Turóci | 0948 526 722 | Vstup VOĽNÝ

Máte aj vy stereotypnú predstavu o človeku, ktorý nemá domov?

„Kde dnes budete spať?“ pýtam sa pána Ľubomíra (60), ktorého stretávam v petržalskej výdajni teplej stravy na Haanovej. „V rýchliku Poľana,“ konštatuje stoicky. Keby si k vám prisadol, vo sne by vám nenapadlo, že je človekom bez domova. Bežne slušne oblečený, čistý, dá sa s ním pohovárať. Sociálni pracovníci z neziskovej organizácie Doma u Kapucínov mi tvrdia, že práve takýto ľudia bez domova tvoria väčšinu komunity.

▲ Výdajňa je „ukrytá“ v kotolni na Haanovej neďaleko kaplnky v starohájskom lesíku.

Ak neveríte, navštívte hocikaják pondelok v mesiaci petržalskú výdajňu v kotolni na Haanovej. Ja prichádzam po šiestej večer a vidím hlúčky ľudí, z mnohých zrovna nekričí „nemám domov“. Do 19h sa tu podáva fazulová polievka, káva, čaj, a jogurty a sladké pečivo na cestu. „Na rozdiel od iných výdajní sa tu dá pri jedle sedieť, čo je super,“ hovorí mi Ľubor. A hoci prvý raz po Petržalke blúdil, kým výdajňu ukrytú v lesíku pri kaplnke, našiel, je rád, že bol úspešný. „Výborne varia a ja to viem posúdiť, bol som kuchár.“

Vedľa sedí Paula (33). Je tu po prvý raz. Naje sa a podob-

ne ako väčšina ostatných sa ponáhľa preč. Kam? „Do depolu prespať,“ hovorí a má na mysli Útulok sv. Vincenta de Paula, jedinu oficiálnu funkčnú nocľaháreň pre ľudí bez domova v Bratislave. Jej kapacita je maximálne 200 miest, ľudí bez domova v meste niekoľko tisíc. Ak chcete miesto, na ktoré ste zvyknutí, musíte byť rýchli.

Domov v igelitke

Dnes je tu asi 50 ľudí. To sú tí komunikatívnejší, ktorí sa nestránia spoločnosti. Majú zmapované, kde a kedy sa môžu najesť, osprchovať, prezliecť. Paula mi to už na odchode zrekapituluje stra-

Človek bez domova? Okrem iného žobrák. František Smolík vám však povie, že je to veľmi stereotypná predstava. „Väčšina ľudí sa hanbí žobrať. V tom im veľmi pomohli vratné fľaše. Majú vďaka nim na nocľah.“

nou rýchlostou - V utorok a vo štvrtok výdajňa stravy pod mostom Lanfranconi, na Nobelku dáva Komunita svätého Egídia obložené chleby, v stredu je Vagus, do prezidentského paláca idú na instantnú polievku aj pre oblečenie, to dostanú aj v Domove sv. Jána z Boha na Hattalovej, kde sa dá aj osprchovať.

Hovorí to takým bežným tónom, ako keď vy niekomu rozprávate, ako ste prežili víkend. Žiadna stopa sebalútsosti a ja na okamih cítim akúsi vnútornú úľavu, že od hladu

títo ľudia neumrú a aj oblečenia majú k dispozícii dostatok. Lenže vzápätí mi dôjde, že svoj domov majú v igelitke, osprchovať sa môžu len v jednom z dvoch denných centier alebo cez víkend u Sestier Matky Terezy a nocľah... ten základ, od ktorého sa všetko odvíja, nie je nikdy istý. Úľava zmizne.

Prvá z mestských častí

Petržalka výdajňou na Haanovej vykryla v živote ľudí bez domova v Bratislave hluchý deň. „V pondelok sa

nemali kde prestravovať, tak sme sa rozhodli zaplatať diery,“ hovorí vedúci oddelenia sociálnych vecí Petržalky Ján Korec. Petržalka poskytuje túto službu spoločne s neziskovou organizáciou Doma u Kapucínov ako vôbec prvá z bratislavských mestských častí. Možno bude pre ostatné inšpiráciou. Okrem toho ponúka teplé nápoje na bočnej terase Domu kultúry Zrkadlový háj každý utorok od 10.00 do 11.30h, čo využíva najmä komunita z okolitých ulíc. „Ľudia bez domova zo

zadnej časti Petržalky zas môžu prísť na kávu či čaj každý štvrtok od 9.30h do 11h do technickej budovy neďaleko zastávky MHD Vyšehradská.“ Možno sem časom zavítajú aj tí, ktorí žijú v tejto lokalite celkom izolovane.

Ján Korec tvrdí, že v Petržalke sú v kontakte s asi 190 ľuďmi bez domova. (Ich celkový počet je však vyšší, presne to ukáza až výsledky sčítania.pozn.red.)V rámci street worku chodia pracovníci jeho oddelenia po sídlisku a snažia sa všetkých spoznať, a to aj po mene.

Pomáhajú im s úradmi, dokladmi, zohnať prácu, sú k dispozícii aj v pondelky vo výdajni. Nielen pre ľudí prespávajúcich na ulici. Ján Korec hovorí, že v Petržalke sa prehlbuje aj bytová chudoba - ľudia zaplatia nájomné, ale na jedlo im už nezostáva. Výdajni sa napriek tomu skôr vyhýbajú. Prečo? Nie každý sa chce identifikovať ako človek bez domova.

Ohrození stratou bývania

Foriem bezdomovectva je viac. Jednou nohou na ulici sú aj stovky ľudí žijúcich v komerčných ubytovniach. Práve im sa venujú sociálni pracovníci z neziskovej organizácie Doma u Kapucínov - František Smolík, Barbora Ďuricová a Kristína Simonová. Petržalská výdajňa, ktorú spoločne so samosprávou prevádzkujú, je len ich vedľajšia aktivita. Tou hlavnou je snaha, aby ľudia z ubytovní dokázali dô-

tojnejšie fungovať. Aby sa na ulicu nikdy nedostali, pretože návrat z nej je ešte ťažší.

„Jedlo pre petržalskú výdajňu varíme spoločne s bytovateľkami sociálnych bytov alebo ubytovní. Sociálne slabší si tak pomáhajú navzájom,“ hovorí František Smolík. Náklady na suroviny znáša Petržalka, oni prispievajú zo svojej zbierky trvanlivých potravín. Ich projekt Stolček prestrá už 9 rokov poskytuje každý mesiac potravinové balíčky pre ľudí v hmotnej núdzi.

Zameriavajú sa na oblasť Starej Vajnorskej. Práve tam je veľa ubytovní a v nej ľudí, ktorým sa môže kedykoľvek stať, že ďalší mesiac už ubytovanie mať nebudú. Pretože o ubytovňu sa dá veľmi ľahko prísť. Dopyt je veľký, majitelia si môžu vyberať, rovnako ako pýtať 300-500 eur za malú izbu s kuchynkou. V takej neraz žije mnohopočetná rodina bez šance na vlastné bývanie. „Máme pána, ktorý pravidelne chodí do roboty, vedel by si zaplatiť podnájom, ale nikto mu ho neprenajme,“ konštatuje František Smolík. Jeho kolegyňa Barbora Ďuricová dodáva, že títo ľudia potrebujú neraz riešiť osobný bankrot, zamestnanie, naučiť sa finančné plánovanie, tí šťastnejší sa možno raz dostanú k vzácnemu magistrátnemu bývaniu. Aj takým však treba pomôcť v podstate nanovo vybudovať život, keďže ich jedinou komunitou boli dlhé roky zväčša len ľudia jednou alebo oboma nohami na ulici. (in)

foto: Marian Dekan

▲ Na bočnej terase DK Zrkadlový háj ponúka samospráva každý utorok od 10.00 do 11.30h teplé nápoje.

Vedeli ste, že Námestie Hraničiarov sa píše s veľkým H?

Miestni poslanci schválili v decembri návrh pomenovať park v lokalite Námestia Hraničiarov na Park obetí Hraničiarov. Mnohých ľudí tento názov už roky deptá, teraz sme sa dozvedeli, žeby sme hraničiarov mali písať dokonca s veľkým H.

„Ajna moje veľké prekvapenie, to ako to použijeme, nie je nesprávne,“ uviedla na zastupiteľstve predsedníčka názvoslovnej komisie poslankyňa Viera Némethová. Komisia prišla na túto chybu, keď riešila pomenovanie nového parku, ktorý korešponduje s aktuálnym stavom. Nový názov musí ešte odobriť mestské zastupiteľstvo. „Keď to príde na názvoslovnú komisiu do mesta, tam majú možnosť jazykovedne názov upraviť,“ dodala.

O možnosti premenovať Námestia Hraničiarov sa hovorí už roky. Námestie Hraničiarov vzniklo v roku 1977 v rámci výstavby Petržalky. Lokalita dostala názov „námestie Hraničiarov“ v roku 1981, na 30. výročie založenia Pohraničnej stráže. Ich členovia počas socializmu zatýkali alebo usmrcovali ľudí za nedovolené prekročenie štátnej

hranice. So zmenou názvu sa otáľa najmä kvôli stovkám ľuďom, ktorí na tejto adrese žijú a museli by absolvovať administratívny maratón kvôli novým dokladom. (Nový názov parku sa dotkne len jednej nebytovnej budovy, pozn. red.) Názvoslovná komisia navrhla v prvom kole len zmenu názvu parku. V druhom kole je

v pláne zmena názvu zastávky MHD „Námestie Hraničiarov“ na „Park obetí Hraničiarov“. „Predbežné finančné náklady spojené s premenovaním zastávky sú odhadované na 9 726,62 €,“ uvádza sa v zápisnici zo stretnutia komisie. Na najbližšom zasadnutí komisie, v máji 2024, sa jej členovia chystajú prerokovať návrhy na premenovanie celej ulice „Námestie Hraničiarov“.

Ako uviedla Viera Némethová, v Petržalke máme ešte 2-3 kontroverzné názvy ulíc. Komisia chce v máji prerokovať aj možnú zmenu názvu Lenardovej ulice. (pn)

foto: Marian Dekan

▲ Park na Námestí Hraničiarov sa spája aj s 50. výročím založenia najväčšieho sídliska na Slovensku. Nachádza sa tu pamätná tabuľa začiatku výstavby, pamätný strom, aj sochárske dielo „A String of Pearls“ z projektu Stromorodie.

FÉROVÝ AUTOSERVIS

Panónska cesta 24
85104 Bratislava
Telefón: +421 917 459 966
+421 905 245 000

SERVIS A OPRÁVY
VŠETKÝCH
ZNACIEK

NAŠE SLUŽBY

- Kompletná servisná prehľadka vozidla
  - Kontrola vozidla pred kúpou
  - Príprava a vykonanie STK a emisnej kontroly
- Výmena motorových olejov
  - Pneuservis
- Test tlmičov a bŕzd
  - Výmena brzdovej a chladiacej kvapaliny
- Výmena olejov manuálnych prevodoviek
- Nastavenie geometrie vozidla
  - Údržba autoklimatizácie
- Diagnostika elektroniky vozidla
- Predaj a výmena akumulátorov
- Mechanické opravy: rozvody, spojky, brzdy, ...
- Odborná montáž ťažných zariadení
  - Klampiarske a lakovnicke práce
  - AUTOSKLO – opravy a výmeny

Ktorý moment

v dejinách Petržalky by zmenil?

So spoluautorom unikátneho cyklu výstav Taká bola Petržalka, historikom a muzeológom Ľubošom Kačírkom nielen o tom, čo ho pri štúdiu histórie Petržalky dokázalo prekvapiť.

Sad Janka Kráľa a Lunapark. Chodili sme nielen cez most, ale často aj legendárnym Propelerom.

Môj vzťah k dejinám Petržalky sa, prirodzene, vyvinul cez vzťah k histórii, ktorú som vyštudoval, po vzťah k lokálnej histórii, k miestu, kde žijem. Profesionálne som sa jej však začal venovať aj v súvislosti s prípravou výstav o dejinách Petržalky v priestoroch Miestnej knižnice pod mojím vedením. Výstavy sme rozdělili tematicky a v podstate sme priblížili jej históriu od najstarších čias až do prelomu tisícročí.

Teší ma, že výstava prebudila záujem obyvateľov Petržalky o miesto, kde žijú. Viaceré z týchto tém využíva

MČ Petržalka aj pri iných príležitostiach, napríklad teraz v rámci podujatí pri 50. výročí výstavby sídliska.

Na webovej stránke Filozofickej fakulty, je medzi va-

▲ Cyklus výstav Taká bola Petržalka mal medzi obyvateľmi veľký ohlas. Publikácie, ktoré neskôr vyšli, patrili v petržalskej knižnici k najžiadanejším knihám.

V roku 2020 ste publikovali prácu Petržalka – oddychové zázemie Bratislavy v 19. storočí. Nebolo práve v tomto období v Petržalke najlepšie alebo si to romantizujem?

19. storočie je spojené s modernizačnými zmenami, vrátane spoločenských. Narastá počet obyvateľov miest. Ľudia v mestách majú viac voľného času, vznikajú kaviarne, obyvatelia majú potrebu združovať sa, zakladať spolky, chodiť do prírody, športovať. Petržalka bola na to vhodné miesto, ešte na konci 18. storočia tu vznikol verejný park, neskôr divadlo Aréna a športové spolky: veslársky spolok, tenisové kurty, futbalové kluby... Takže áno, po tejto stránke, to bolo romantické miesto, spojené s príjemným trávením voľného času, nadväzovaním kontaktov, prechádzkami v lone prírody...

Ste spoluautorom unikátneho cyklu výstav Taká bola Petržalka. Prvá mala premiéru v Miestnej knižnici v roku 2013 a stretla sa s veľkým ohlasom. Zmapoval niekto pred vami históriu Petržalky takouto pre verejnosť pútavou formou?

Pokiaľ mi je známe, tak nie. Keď som hľadal podklady k dejinám Petržalky, tak som sa stretol s informáciou, že na niektorých petržalských

školách sa nachádzali výstavy, resp. pamätne izby približujúce jej históriu. Takáto pamätná izba sa nachádzala aj v bývalej Matadorke. Po roku 1989, aj v súvislosti so zmenou politickej situácie, aj úpravou priestorov, tieto expozície postupne zanikli a žiaľ, obrazové dokumenty i predmety, ktoré sa tam nachádzali, sa nezachovali.

Keď z projektu neskôr vyšli publikácie, patrili v petržalskej knižnici medzi najžiadanejšie knihy. Aká je vaša skúsenosť, zaujíma Petržalčanov história ich mestských častí?

Teší ma, že cyklus výstav vyvolal veľký záujem Petržalčanov. Nielen o samotné výstavy, ale aj o sprievodné podujatia, prednášky, ktoré organizovala Miestna knižnica Petržalka. Touto cestou chcem aj poďakovať zamestnancom knižnice, ktorí sa na nich podieľali. K prvým dvom výstavám sme vydali aj publikácie, keďže na výstave sme mohli publikovať len obmedzený rozsah textu a viac sme sa sústredili na obrazové dokumenty a 3-rozmerné predmety, ktoré súviseli s témou konkrétnej výstavy. Verím, že aj keď s odstupom, postupne vyjdú aj publikácie k ďalším historickým obdobiam.

V čase, keď sme pripravovali prvú výstavu, už vyšli viaceré publikácie o Petržalke, spomeniem aspoň tie od Jaroslava Gustafika a Jána Čomaja. Prvú výstavu sme sprístupnili v roku 2013, v roku, keď si Petržalka pripomínala 40. výročie výstavby sídliska. V tomto období vyšla publikácia Martina Kleibla, ktorý sa o. i. sústreďuje na umelecké diela, primárne z obdobia 70. a 80. rokov. Takže bola to taká zaujímavá synergie, čo spôsobilo aj väčší záujem čitateľov o dejiny Petržalky a MKP v tomto období vyčlenila osobitné oddelenie, keďže bol aj

záujem čitateľov, aj tituly, ktoré im mohla poskytnúť.

Keď ste pripravovali projekt Taká bola Petržalka, objavili ste v dejinách Petržalky niečo, čo vás samého ako historika ešte dokázalo prekvapiť, dokonca šokovať?

Priznám sa, že pred prípravou výstav o Petržalke sme nevedeli, že sa v Petržalke nachádzal na prelome rokov 1944/1945 židovský koncentračný tábor. Poznal som pamätník židovských obetí na petržalskom cintoríne, ale bližší kontext nie. Zmienky o týchto udalostiach sme našli vo viacerých publikáciách a dobovej tlači, postupne však historická pamäť na toto obdobie slabla. Postupne sa toto

Po roku 1989 hrozilo, že Petržalka sa stane akýmsi Bronxom či „feťáckym brlohom“, čo sa, našťastie, nestalo, a dnes je vyhľadávanou mestskou časťou.

obdobie znovu dostalo do vedomia obyvateľov, konala sa aj osobitná výstava a vyšiel katalóg (Engerau: Zabudnutý príbeh Petržalky, 2015), ktorý podrobne mapuje jeho existenciu.

Cyklus výstav bol rozdelený na niekoľko častí - Petržalka do roku 1918, Petržalka v rokoch 1919-1946 a Petržalka v rokoch 1973 - 1989. To rozdelenie nie je náhodné, v ňom sa zrejme skrývajú zlomové momenty v histórii Petržalky. Ktoré to podľa vás sú?

Pri prípravách výstav sme vychádzali z jednotlivých historických predelov a medzníkov významných pre Petržalku. Pri prvej výstave, zahŕňajúcej najdlhšie časové obdobie, sme predstavili dejiny Petržalky do konca 1. svetovej vojny. K najvýznamnejším udalostiam však patrí pripojenie Petržalky k Československu v auguste 1919, vďaka čomu sa Petržalka,

▲ Výletná reštaurácia Krištofek (vľavo v pozadí hrad) okolo roku 1930.

hoci samostatná obec, rozvíjala ako prirodzené zázemie Bratislavy. To prerušilo pripojenie Petržalky k Nemeckej ríši od októbra 1938 do apríla 1945. Po 2. svetovej vojne a rozhodnutí budovať tzv. „Veľkú Bratislavu“ bolo k 1. aprílu 1946 pripojených k Bratislave sedem okolitých obcí, vrátane Petržalky. Tým sa

z Petržalčanov stávajú mešťania, na druhej strane už o jej osude rozhoduje vedenie Bratislavy, ale, samozrejme, aj politické orgány štátu. A tie rozhodli v roku 1973 o začatí výstavby novej modernej Petržalky pre vyše 100-tisíc obyvateľov. Výstavba sídliska, príchod nového obyvateľstva, zbúranie starej Petržalky viedlo k strate identity, k „be-

tónovej džungli“, ktorá len postupne hľadala svoju novú tvár. Po roku 1989 hrozilo, že Petržalka sa stane akýmsi Bronxom či „feťáckym brlohom“, čo sa, našťastie, nestalo, a dnes je vyhľadávanou mestskou časťou.

Keby bolo vo vašej moci, ktorý moment v dejinách Petržalky by ste zmenili?

Určite taký radikálny zásah do urbanizmu pôvodnej Petržalky v 70. a 80. rokoch. Škoda, že nové sídlisko netvorí prstenec okolo pôvodnej obce, tak ako je to v iných častiach Bratislavy, napríklad v Dúbravke či Devínskej Novej Vsi. Rozvoj Petržalky, nová výstavba bola očakávaná. Už od pripojenia Petržalky k Československu po 1. svetovej vojne prebiehala jej postupná premena, z dedin-

ského získavala mestský ráz. A tento proces prebiehal aj po 2. svetovej vojne a prirodzene by pokračoval aj neskôr, nové budovy by nahradzovali nové.

Kam sa chodí v Petržalke prechádzať historik a muzeológ, respektíve aké miesta, budovy či lokality ho dokážu nadchnúť?

Mám viacero obľúbených miest v rámci Petržalky. Rád si zijdem ku kaplnke pri Dostihovej dráhe alebo k petržalským bunkrom. Rád sa prechádzam po lužných lesoch či navštívim pieskovú pláž oproti internátu Družba, ktorú však v poslednom čase objavili mnohí turisti a čun-dráci. (in)

foto: archív E. K., Juraj Bartoš, kniha Jána Čomaja - Petržalka Engerau - Ligetfalu, Miestna knižnica Petržalka

Kluby ZDRAVIA

V PETRŽALKE v roku 2024

18. 1. PRÍRODNÁ LEKÁREŇ - PRÍRODNÉ LIEKY
Viera Kernová, lektorka OZ Život a zdravie
15. 2. PRIESADY. KEDY, ČO A AKO?
doc. Ing. Rastislav Lagaňa, PhD.
21. 3. ZÁHRADA BEZ CHÉMIE
doc. Ing. Rastislav Lagaňa, PhD.
18. 4. PREVENČIA ALZHAIMEROVEJ CHOROBY
MUDr. Milan Moskala

KDE: Wolkrova 4, BA - Petržalka (v zasaďačke na prízemí)

Kontakt: Mgr. Juraj Turóci | 0948 526 722
bratislava.dotknisaneba.sk

V Petržalke trénuje deti stolnotenisová legenda

Alica Grofová-Chladeková (72) získala v roku 1973 na majstrovstvách sveta v Sarajeve historické striebro v dvojhre žien a bronzovú medailu v zmiešanej štvorhre. Žiadnej Európanke sa odvtedy do finále dostať nepodarilo. Už 51 rokov!

Vajnorčania hovoria, že je ich. Tu sa v roku 1952 narodila a žila do 29. rokov. Pre Račanov, kde trénovala, je Račanka. V roku 2022 ju Pavol Mátuš a miestni futbalisti vyhlásili za najlepšiu športovkyňu Rače. A my ju tiež máme za svoju. V Petržalke totiž od roku 1981 býva.

Vyštudovala FTVŠ, špecializáciu na stolný tenis, má teda najvyššiu trénerskú kvalifikáciu. Ako reprezentantka vedela, čo hráči potrebujú a čo im chýba. „O moje služby vo vrcholovom športe na Slovensku však vtedy ne-

„Mám vyše 20 medailí z majstrovstiev sveta a Európy, bohužiaľ, v čase mojej kariéry ešte stolný tenis nebol olympijský šport, a najmä ten sa u nás ráta. Majstri sveta sú chudobní príbuzní a odráža sa to aj na príspevku od štátu,“ konštatuje legenda slovenského stolného tenisu.

bol záujem,“ konštatuje a dodáva, že krátko pôsobila v Rakúsku, Ako trénerka nikdy nemala pevné klubové zázemie, napriek tomu zostala celý život neúnnavnou propagátorkou stolného tenisu.

Stoly majú vo svojich interiéroch viaceré petržalské školy. „Keď niekde postavíte ping-pongový stôl, pre deti to má priam magické čaro. Hrajú s topánkami, s knihami, peračníkmi... Chlapci s dievčatami, kolotoč, najmenší aj stredoškólači... Videla som, ako ich to baví a chcela som to rozviniť,“ hovorí Alica Grofová-Chladeková. Napriek snahe podobných nariadení ako ona, stolný tenis „v našom stotisticovom meste“ roky takmer nenapredoval. Vďaka ZŠ Tupolevova sa to možno zmení.

Nezlomná propagátorka

Svoje prvé tréningy absolvovala v račianskej krčme s názvom Peklo. Dodnes existuje. „V zadnej časti bola spoločenská miestnosť s dvoma ping-pongovými stolmi. Tak sme trikrát do týždňa trénovali. Potom sme sa presťahovali do račianskeho kina za premiatu stenu,“ spomína na začiatky. „Trénovali tam ligisti, spomínam si, ako som zbierala loptičky Irene Mikócziovej-Bosej a aká som z toho bola šťastná.“

Zápasy hrávali v kultúrnom dome. A potom v Rači postavili stolnotenisovú halu.

Keď má porovnať svoje podmienky zo začiatkov s tými, aké majú dnešní deti

▲ V DK Lúky nájdete Alicu aj tento rok. Každý pondelok od 15h do 16h trénuje skupinku ôsmich detí. Zmestilo by sa ich aj viac, takže ak máte záujem, príďte sa pozrieť na tréning. Utorky a piatky je na Aliciných tréningoch na ZŠ Tupolevova (na foto) dvojnásobná účasť.

v Petržalke, s poloušmevom konštatuje, že sa toho veľa nezmenilo. V osemdesiatych rokoch, keď v Školskom športovom stredisku ešte na Jakubovského (dnešná Budatínska), začala trénovať deti, vyzeralo to nádejne. „Mali sme dve telocvične, deväť stolov, bolo to úžasné, aj keď veľké stoly, ktoré vtedy ešte neboli s kolieskami, sme s malými deťmi museli do telocvične vliečiť“ hovorí.

V roku 2004 sa snažila otvoriť na strednej zdravotnej škole v Petržalke krúžok, ale na deň otvorených dverí prišli vtedy len dve rodiny s deťmi a starší páni, ktorí mali záujem o osobné tréningy. „Bola som prekvapená. Hovorila som si, Petržalka je taká veľká a nič?“ Od roku 2010 strávila deväť rokov v základnej škole Narnia. „Tam to bolo výborné, mala som krúžok aj so 47 deťmi. Hoci sa hralo vo vestibule školy na šmykľavom mramore, videla som, ako to deti baví. S mojim odchodom skončil aj krúžok...“

V snahe spopularizovať stolný tenis rozbehla v roku 2018 celoslovenský projekt Ideme hrať ping - pooong. Čakala, že sa doň zapojí viac petržalských škôl. „Keď som svojho času chcela v Petržalke na nejakých školách rozbehnúť krúžok, všade mi

povedali, že stoly majú, aj učiteľov, ktorí krúžky vedú. Do projektu sa však neprihlásili,“ konštatuje. Spomína, ako počas fungovania projektu zháňala peniaze, u nej doma to vyzeralo ako v sklade, s vlastnými deťmi totiž balili loptičky a posielali zapojeným školám loptičky a rakety. Nezlomná propagátorka. Dávalo jej to zmysel. „Prvý rok sa prihlásilo 112 škôl, tretí už 234! Hrali sme aj cez pandémie, s rúškami, na chodbách, vonku, za 5 rokov sme mali takmer 50-tisíc účastníkov.“

Raz možno založia klub

Do DK Lúky ju priviedla náhoda. Bolo treba niekde nakrútiť záverečné ďakovné video pre Niké v rámci projektu. „Našla som tam 6 ping-pongových stolov a nadšené vedenie. Vo februári 2022 som tam otvorila školu Narnia. „Tam to bolo výborné, mala som krúžok aj so 47 deťmi. Hoci sa hralo vo vestibule školy na šmykľavom mramore, videla som, ako to deti baví. S mojim odchodom skončil aj krúžok...“

Ten napokon v našej mestskej časti nerozbehla organizácia samosprávy, ale nadšený riaditeľ Miroslav Cisar na ZŠ Tupolevova, ktorý do školy pozval trénovať aj našu stolnotenisovú legendu. „Pán riaditeľ už niekoľko rokov vedie na škole krúžok stolného

tenisu. V minulom roku tam začal pôsobiť Miroslav Svetlák, ktorý prišiel z Oravy a mal záujem rozbehnúť stolný tenis s deťmi v Petržalke. Oslovil všetky petržalské školy, záujem prejavila len ZŠ Tupolevova,“ opisuje Alica Grofová-Chladeková. „Na základe projektu získal aj finančnú podporu od miestneho úradu. Jeho iniciatíva pokračovať a nadšenie pre šport pána riaditeľa vyústilo do stavu, že v októbri minulého roku sme mali prihlásených viac ako 100 detí 1. - 9. ročníka ZŠ, ktoré hrajú dvakrát do týždňa v siedmich skupinách. A ja som sa konečne dočkala toho, že v Petržalke hrá také množstvo detí stolný tenis nielen zo ZŠ Tupolevova, ale aj z okolitých škôl.“

ZŠ Tupolevova má stále osem napevno postavených stolov, šiestich trénerov pre deti a víziu, že raz možno aj založia klub. „Veľmi by nás potešila podpora pána starostu, aby sme mohli pre deti organizovať aj turnaje,“ hovorí Alica Grofová-Chladeková.

Ona na škole trénuje väčšinou úplných začiatokníkov. Nahlas odhadujem, že deti a často ani ich rodičia asi netušia, kto ich trénuje. „No...“ zareaguje so smiechom. „Raz mi jeden chlapec povedal: 'Alica, síce si stará, ale hráš dobre!'“ (in)

foto: archív A. G., Marian Dekan

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Z liečivých stromov totemy?

U nás na Holičskej 8 vyrábali pajasene. Viem, že sa hovorí, že sú invazívne, ale roky tu rástli, dávali kyslík, nikomu neprekážali a vraj sú aj liečivé. Je fakt nutné zbavovať sa zdravých stromov na sídlisku? A nechať nám ako spomienku takéto totemy? Obyvateľ

(pozn. red. Samospráva nám potvrdila, že na Holičskej najinjektovali škodlivé invazívne dreviny pajasene žliazkaté. „Robil sa zosadzovací rez (totem),“ uviedol David Pavlík z komunikačného oddelenia Petržalky.

Botanika Eva Sitášová, ktorú sme oslovili, súhlasí, že pajaseň sa využíva v tradičnej medicíne vo svojej domovine – v Číne a Taiwane. „U nás však ide o jednu zo štyroch drevín, ktoré prikazuje zákon likvidovať. Do Európy bol dovezený koncom 18. storočia a u nás bol vysádzaný v 60-tych rokoch do parkov, alej a okrajov lesných porastov, kde sa miestami nekontro-

vatelne rozšíril a šíri. Má výrazne regeneračnú schopnosť koreňového systému a tak je manažment odstraňovania zložitejší,“ napísala nám. Na stránke www.invaznedruhy.sopsr.sk Štátnej ochrany prírody SR sa uvádza, že pajaseň žliazkatý „do pôdy vylučuje koreňmi látky, ktoré bránia rastu iných druhov drevín. Šíri sa vegetatívne aj generatívne. Vytvára veľké množstvo koreňových výmladkov, z ktorých vyrastú nové jedince (stromy). Po zrezaní kmeňa, sa vytvorí okolo pňa hustý porast výmladkov. Na jeseň produkujú ľahké semená, kto-

ré sú vetrom roznášané na väčšie vzdialenosti a pomerne dobre klíčia.“ Ochránari tiež vysvetľujú, že pri tomto druhu je zakázané jeho výlučne mechanické odstraňovanie výrubom. „Je potrebné použiť tzv. injekčnú metódu, pri ktorej sa aplikuje priamo do kmeňa stojaceho stromu registrovaný prípravok na ochranu rastlín (herbicíd). Takto ošetrené jedince sa ponechávajú aspoň 2 roky, kým úplne vyschnú a až následne sa po úplnom vyschnutí môžu vypíliť.“

Uľahčíte si vybavovanie dokladov

Na začiatku roka som si na Záporožskej vybavovala pas. Čakanie v neprívetivej preplnenej čakárni má obralo o dve hodiny života. A potom som sa od pani, ktorá pomáha ľuďom s lístkami a kolkami, dozvedela, že sa sem dá objednať na presný termín! Cítim potrebu podeliť sa o túto informáciu s ostatnými a uľahčiť im život.

Adela (pozn. red. „Univerzálny rezervačný systém vám umožní dohodnutie si termínu na konkrétny dátum a čas na vybraných agen-

dách dopravného inšpektorátu, oddelenia dokladov a katastra,“ citujeme zo stránky ministerstva vnútra, kde rezerváciu môžete zrealizovať. „Ako na to? Vyberte si agendu a termín vašej návštevy. Po úspešnom zarezerovaní vám bude vygenerovaný PIN kód, ktorý si uschovajte. V deň rezervácie zadajte PIN kód do kiosku vyvolávacieho systému na pracovisku. Kiosk vám vytlačí lístok s poradovým číslom, na základe ktorého vás privolajú na pracovisko. PIN kód je platný 15 minút pred a 15 minút po termíne rezervácie.“)

VÝKUP MINCE - BANKOVKY

0902 168 083 www.horinka.sk

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY 19. 1. 2024 • vychádzajú 30 rokov • číslo 1 ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • IČO: 35712058 • REDAKCIA: Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, Šéfredaktorka: Ingrid Jarunková • Inzercia: 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • web: www.banoviny.sk • Tlač: MAIRA a.s., tlačiareň PR reklama je graficky vyznačená. Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujem.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnžovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlačí.

ADVOKÁT
Mgr. Martin Oross
Kontaktujte nás na
0911 166 587
advokat@oross.sk
alebo navštívte
www.ROSS.sk

22. 1. Po: 19:00
Mandarinová Izba

23. 1. Ut: 19:00
Milenec
Učinkujú: K. Hejzo, M. Gála Partová / Natalia Pukličková, D. Zaranová, M. Mihalčička, I. Biele, S. Ferencová

25. 1. Št: 19:00
Stolnotenisová
Marcel Ochránek, Peter Krajčovič, Karol Ochránek, Dušan Szabo, Marek Mládko, Přemysl Špaňálek, Jana Valocká, Lucia Vrabčičová, Juraj Hrbáč, Erik Peterčík

5. 2. Po: 19:00
FRIDA
Katarína Ivančíková, Tereza Poláčková, Marcel Ochránek, Jakub Ruzička, Miroslav Gála Partová, Natalia Pukličková
MALOVIAT A MILOVIAT

7. 2. St: 19:00
Sobášny list
Martin Mňahončák, Soňa Moravcová, David Hartl, Dominika Zaranová

20. 2. Ut: 19:00
POZVÁNKA
Bláznivá komédia v trojke
Rozana Ruzička, Miroslav Gála Partová, Martin Mňahončák

28. 2. St: 19:00
CAVEMAN
Učinkujú: Horea Holák / Jakub Slach

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

Teatro Wüstenrot
DK Ružinov
Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk
gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

Predpredaj
@stupienek
#tiketportal

Grafický partner divadla
wüstenrot
www.wu.com

Bertrand Arthur William Russell	rôsol	1. časť tajničky	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	žena, ktorá vedie lietadlo	syn Daidala	skratka pre štátny pulz	dravý vták	4. časť tajničky	vykonávajú asistenciu	Pomôcky: monkiss, štós, lítia, Dor, urát	môžem	tôňa	celý, všetok, po anglicky	rímske číslo 51	2. časť tajničky	staršie mužské meno	
tiež			strelná zbraň s krátkou hlavňou							prihodil sa							
EČV Senice			žltáčka (lek.) upreté							prostredie (kniž.) stoh, kopa (hovor.)							
kazila (hovor.)						prišiel bližšie skratka televízie								EČV Brezna váhal (kníž.)			
dovoz tovaru						šupinovitý list Indoeurópanka							beda, po latinsky ohmatával (hovor.)				
vzťahujúca sa na kurt							častica prvku Talian (hist.)						elektronický list skr. súhv. Mečiar				
Pomôcky: vae, teks, Amati, Notos, kameľ	obuvnícky klinček taliansky husliar					ritus, po česky ovládate					objednaj si (hovor.) belkovia						
ženské meno					pozdrav pri vítaní niekoho oproti					majúca veľké boky (expr.) vyhňala							
citoslovce napodobňujúce zvuk ovce					pijavý papier plápolalo (bás.)				druh bielkoviny infikuje								
podraďovacia spojka			vyslovoval nad niečím kliatbu prítč										značka lantánu vytekal		náhradník delegáta (práv.)	preletuje	
teplota							pasátový vietor odborník v botanike							chyt' uskutočni evakuáciu			
hráte (bás.)							bikotanie (zried.) rozpoľoval								značka lawrencia	3. časť tajničky	
Pomôcky: ikerus, keratin, sotiza	Liliána (dom.) veľká nádoba					postupne nalejete súper, protivník											
hlupák, trufo (expr.)						hrubosť (zastar.) uvažuj, rozmýšľaj									mákká tkanina bedlil		
omám alkoholom					pristihne časť večernej modlitby					prestane kúriť mužské meno							
tamtá			Lukáš (dom.) malomocenstvo						hrozne, príšerne týkajúce sa ós								
vyrúbim clo						lichôtko (zried.) vyrobená lepením									soľ kyseliny močovej (chem.)		
vznášal sa vo vzduchu							stával sa kyslým hl. mesto Ruska								Jitka (dom.)		
Pomôcky: listeň, Árijka, milieu	opijem grécky boh južného vetra								trestaj bitkou špliechaj								
sliedi, snorí (expr.)						začne niečo, dačo											
Otilia (dom.)					udrelo (expr.) meno Gibsona					seknutie							
tam					druh tanca značka rutherfordu												
kresaním opracovávajú																	
býva, má sídlo (kníž.)							apko										

Pošlite znenie tajničky z krížovky na sutaz@banoviny.sk a vyhrajte skvelú rodinnú postrehovú hru od spoločnosti Piatnik! Hru zakúpite na www.piatnik.cz. Štatút súťaže na banoviny.sk.